

SAMPANI ÉS TÁRSAI KONTRA GÖRÖGORSZÁG (2012): A ROMA GYEREKEK KÜLÖN ISKOLAÉPÜLETBE HELYEZÉSE

2012. december 11-én hozott döntést az EJEB az *Ioanna Sampani és társai kontra Görögország ügyben*,¹, amelyet a Görög Helsinki Monitor segítségével összesen 140 kérelmező (98 gyerek és 42 szülő) indított. Az EJEB megállapította az Egyezmény 14. cikkébe és az 1. sz. Kiegészítő jegyzőkönyv 2. cikkébe ütköző diszkriminatív gyakorlatot, a 2008 és 2010 között az iskola működésével összefüggésben.

A kérelem szerint az EJEB Sampanis ügyben hozott ítélete ellenére a görög hatóságok továbbra sem biztosították a roma tanulók számára a többségi iskolákban megszervezett inkluzív oktatást, az aspropyrgosi 12. számú általános iskolában továbbra is szegregálva oktatják a roma gyerekeket. A szegregált oktatás az EJEB 2008. június 5-i, Sampanis és társai ügyben hozott ítélete² ellenére folytatódik, amelyben megállapításra került az Egyezmény sérelme azért, mert a Psari telepen élő roma gyerekeket először nem engedték iskolába iratkozni, majd pedig őket egy szegregált épületben, a 10. számú aspropyrgosi általános iskola melléképületében) tanították. Az EJEB döntését követően a görög Oktatási Minisztérium a 10. sz. aspropyrgosi iskola melléképületét 12. sz. aspropyrgosi általános iskolának nevezte el, hogy ezzel a nemzetközi szervezetek előtt cáfolni tudják az iskolai szegregációt.

2011. február 22-én a görög Legfelsőbb Bíróság helyettes főügyésze kiadott egy „Sürgős Írásbeli Utasítást” (720/22-02-2011. sz.) a görög helyi ügyészségeknek címezve, azt követően, hogy 2011. február 16-án a SOKADRE elnevezésű görög civil szervezet nyomozás megindítását kérte tőle a görögországi roma gyerekek iskolai kirekesztése és marginalizációja ügyében az iskolai telepeken, amely a görög jogszabályokkal, illetve az ügyészség és maga a Legfelsőbb Bíróság által kiadott világos útmutatókkal is ellentétes volt.¹³¹

Az utasítás szerint a helyettes főügyész hivatalosan felkért minden helyi ügyészséget, hogy „gondoskodjanak a romák görög közoktatásból való kirekesztésének jelenségéről úgy, hogy minden roma gyerekek ellen irányuló gyűlölködő megnyilvánulást meg kell szüntetni és kirekesztés és diszkrimináció mentes integrációjukat biztosítani kell az államszervezés minden szintjén. Annak ellenére, hogy az ügyészség utasítása nem tartalmaz kifejezett utalást a görög anti-diszkriminációs törvényre, nem fér ahhoz kétség, hogy az ügyészség maga is felismerte a létező, diszkrimináció ellenes jogszabályok végrehajtásának borzasztó fontosságát.

Az EJEB Nagykamarája egyhangú döntésében megállapította az 1. sz. Kiegészítő jegyzőkönyv 2. cikkének (oktatáshoz való jog) az Egyezmény 14. cikkével (hátrányos megkülönböztetés tilalma) együttes sérelmét.

A Bíróság azt vizsgálta, hogy a különbségtételnek volt-e tárgyilagos és ésszerű indoka. Felidézte, hogy amennyiben a megkülönböztető bánásmód fajon, bőrszínen, etnikai hovatartozáson alapul, a tárgyilagos és ésszerű indok körét szűkítően kell értelmezni. A Bíróság hozzátette, hogy számos európai államban rendkívül súlyos nehézségekbe ütközik a roma gyerekek megfelelő oktatásának biztosítása. **A Bíróság kimondta, hogy az ügy eldöntéséhez szükség volt az egymással versenyző érdekek közötti egyensúly megtalálására és hogy nem volt egyszerű megtalálni a nyelvi hátránnyal küzdő gyerekek számára**

¹ Kérelem sz. 59608/09.

² *Catalytic intervention of the Supreme Prosecutor on the educational exclusion of Roma*, op. cit. ¹³¹ *Ibid.*

legmegfelelőbb oktatási módszert.

Ugyanakkor a Bíróság úgy ítélte meg, hogy Görögország oktatás területén mérlegelési jogköre gyakorlása során **nem vette figyelembe Psari telepi roma gyerekek hátrányos helyzetű csoporthoz tartozásból eredő sajátos igényeit.** Bíróság megállapította, hogy bár a 9., 10. és a 12. iskolák ugyanazzal a beiskolázás körzettel rendelkeztek, **csak roma tanulók jártak a 12. számú iskolába.**

Ebben az iskolában a tárgyi körülmények is rosszabbak voltak, amire egyébként az iskola igazgatója is felhívta a hatóságok figyelmét. A Bíróság továbbá megállapította azt is, hogy a tervet, hogy összevonják a 11. és a 12. iskolákat, elvetette a prefektus és a polgármester is.

Az utóbbi az Oktatási minisztériumhoz intézett levelében az alábbiakat írta: **"A cigányok döntöttek úgy, hogy szemétkupacon élnek, amelyet ők maguk hoztak létre"** és **"jogtalan tevékenységekben vesznek részt", nem várható el ezért Aspropyrgo többi tanulójától, hogy "azonos tantermeken osztozzanak velük"**. Az Ombudsman felhívása, amely szerint az intézmény gettó iskola volt, válasz nélkül maradt, miként a kérelmezők sem kaptak választ az Oktatási Minisztériumnak írt levelükre.

A Bíróság, megjegyezte ugyanakkor, hogy a görög kormány nem adott semmilyen meggyőző magyarázatot, hogy miért nem a nem roma tanulók jártak a 12. iskolába, megállapította, hogy az iskola 2008 és 2010 közötti működtetése a kérelmezők további hátrányos megkülönböztetésével járt. A Bíróság megállapította az 1. sz Kiegészítő jegyzőkönyv 2. cikkének (oktatáshoz való jog) az Egyezmény 14. cikkével (hátrányos megkülönböztetés tilalma) együttes sérelmét.

46. cikk alapján (kötelező erő, és az ítéletek végrehajtása) a Bíróság azt javasolta, hogy azok a pályázók, **akik még iskoláskorúak, iratkozzanak be egy másik állami iskolában, illetve azok, akik már nem tankötelesek, iratkozzanak be egy "második esély" iskolába, vagy az Oktatási Minisztérium élethosszig tartó tanulás programja keretében létrehozott felnőttképzési intézménybe.**